

" On hi hagi un català, allà s'ha de sentir la presència de Catalunya".

Lluís Companys.

MORT PER LA PATRIA !

El dia 15 d'aquest mes, s'acompleixen XX anys de l'afusellament, per les forces espanyoles d'ocupació, del President de la Generalitat, LLUIS COMPANYS I JOVER. Catalunya, el segueix venerant.

Unes paraules del President Màrtir, en el seu Consell de Guerra :
El militar que presideix :

- El vostre defensor ?

El President Companys :

- Defensor, per què ? Primerament, jo sóc advocat De què m'haig de defensar ? Jo sóc l'autoritat legítima de Catalunya, per voluntat del poble, sense discussió. Si a algú haig de donar compte dels meus actes, com a polític i com a governant, és al Parlament Català, representació genuïna del nostre poble. Vosaltres sou les tropes d'invasió que heu vingut a usurpar els nostres drets i les nostres llibertats, a endogalar la nostra Pàtria, i Catalunya us repudia com a enemics

Fragments d'una carta escrita per una germana del President, monja, a la seva neboda, comunicant-li la mort del seu pare.

" El dia 15, enterrarem aquell heroi i aquell sant. Aquella nit estiguerem tres hores amb ell, somrient i animat. Més tard, jo em vaig fer càrrec del seu cadàver ; la Neus i l'Alba, no tenien valor per a fer-ho. Estava molt bé amb aquella cara somrient i hermosa que semblava una estàtua.

Va encarregar-me que anés a París a comunicar-ho a la seva família i amics per animar-los i donar-los valor, doncs era la mort més bonica que podia desitjar la seva humil persona.

Són proves terribles, però devem ésser fortes com aquelles dones de les quals ens parlen els Sants Evangelis.

Morí afusellat covardament en el Castell de Montjuic, el matí del dia de Santa Teresa, d'aquella dona tan santa i tan humana ; i al peu de la seva tomba, recordant l'altre germà que d'envorament havia mort a França, vaig fer ofrena del sacrifici de la meva vida si fos necessari perquè tots els homes honrats que es troben obligats a viure fora de la seva Pàtria i els que consumeixen la seva vida a les presons, puguin tornar a la seva estimada terra i a la seva llar. Vareig suplicar a la gran Santa que salvés la Pàtria i que no permetés que els estrangers ens arruïnin i ens matin. Després, en veu alta, vareig dir als que es trobaven presents : " Senyors, que Déu els perdoni, perquè no saben què fan". Ho vaig dir sense cloure el puny ni estendre la mà, posant els meus braços en creu el dia 15 d'octubre, a les 10 del matí, en aquesta formosa Catalunya, de cara a la mar que acariciava aquella santa muntanya" .

Sor Ramona.

Els darrers dies del President Companys

El dia 3 d'octubre, custodiat per la Guàrdia Civil i fortament enmanillat fins a fer-li sang, va arribar a Barcelona. El van portar a Montjuic..... El dia 8, ho van saber les germanes i el van voler veure, però van fracassar.

El dia 10, la Ramona (germana d'En Companys) va anar a Capitanía amb aires de violència, resolta a tot per fi, a les set de la tarda, el va poder veure a tres metres de distància.... Està molt seré, té la veu clara de sempre

El dia 12, va obtenir permís altra vegada i va poder entrar a la cel.la ; es van abraçar , la Ramona sanglotava i ell la va haver d'aconhortar. Li va dir que estava molt content de trobar-se a Catalunya i de morir per ella als cinquanta vuit anys d'edat. Li va explicar el seu captiveri, i no se'n va queixar, malgrat el mal que li feien les ferides de l'esquena i de les cames ...

El dia 14 hi van anar les tres germanes sense permís ; a les onze, sortien del judici molts militars. " L'acusat - els va dir el defensor - és el més tranquil de la sala. Ens posa nerviosos a tots amb aquella serenitat. Els militars ho comentaven en veu alta : " Quin home més seré " !

A les nou de la nit es presenta el defensor, i els diu aquestes paraules textuals : " Ja poden avisar la funerària " . Imagina't l'escena. La Ramona, més valenta i resolta que les altres germanes, vol anar al castell, tant si la deixen entrar com no. Fa bscar un automòbil, que costa de trobar i se'n va amb les altres cap amunt. De grat o per força, s'obre pas. Entra i crida : " Iluís " ! Ell treu el cap per la finestra i li diu : " Mena, on vas ? " , " què vens a fer en aquestes hores " ? Són dos quarts de dotze de la nit. Ella, li respon que el vol veure. Diu ell : - " Si m'haguessin de matar, estaria en capella " . Un militar que les acompanyava, fa : " Ja li llegiran la sentència " . Contesta ell : " Doncs jo em pensava que em posarien en capella " .

Entren a la cel.la. Té moltes coses escrites, cartes a amics i parents. " L'única pena - diu - és no saber res del meu fill " . Diu que la seva tristesa més gran és no haver pogut fer més bé al seu poble Després, han de sortir.

El dia 15, a dos quarts de set del matí, és afusellat en el fossar del Castell per la guàrdia civil. No va voler que li embenessin els ulls. Diu el defensor que va anar a la mort més tranquil que tots els senyors que eren allí. Adreçant-se a la guàrdia civil, va dir : " Afuselleu un home honrat " . Les seves darreres paraules, van ser : VISCA CATALUNYA !

(Lletre de Manuel Companys, a la seva neboda María, filla del President, exiliada a Mèxic).

Els fets de l'Orfeó Català, porten cua ...! (Autèntic).

A un bon amic nostre li empresonaren el fill, per portar una petita bandera catalana al trauc. Va aconseguir treure'l de les mans de la policia que el tenia detingut pel "delicte" i, sortint de la presó, s'hagué de sentir dir : " - Valdria más que su hijo, en vez de salirle catalanista, le hubiera resultado ladrón " . No hi fem cap comentari.

Sembla que la revista "Destino", molt difosa, ja comença a "oler el tocino", com es diu a Colòmbia. Fixem-nos en el seu afany de barcelonisme d'ara i recordem que, en temps de persecussió, l'exaltació de Barcelona és succedània de catalanisme. I dit sigui tot això, sense voler-los retreure, ara per ara, el mal que han fet.

I aquesta darrera frase, que serveixi per donar la benvinguda, en el camp de les lletres catalanes o als escrits en català, a l'Agustí Calvet, "Gaziel", que ja home ben madur, es recorda dels seus deures i, sense ni voler recordar les seves antigues actuacions a "La Vanguardia", escriu ara i ho fa molt bé, en la nostra llengua. Ha fet examen de consciència i ha trobat nova energia, com, per a veure de redimir-se de tots els temps passats; ni que sigui vell, En Calvet, ha vist que encara era plena hora de penediment.

DINS DEL CAMP SOCIAL

Ens fem nostres aquestes paraules que, si fossin ben ateses i interpretades com Déu mana, altra fóra l'avinença en les relacions de treball. "Nos es tracta de cercar una justificació fàcil, dient que no es pot fer res. Cal posar a contribució tots els mitjans, per fer tot el que sigui possible de fer avui, encara que rsstem força allunyats de la meta.

Un amic, veneçolà, ens ha contat tres pinzellades de l'anada del mestre Pau Casals, a Caracas.

El President Betancourt, el va sortir a rebre a l'aeriport de Maiquetía i allà, es tocaren els Himnes Nacionals de Catalunya i Veneçuela. Les motociletetes de l'escorta oficial, portaven les banderes catalana i veneçolana.

I fins el cotxe del Rector de la Universitat, portava la nostra bandera, lluint-la airosament.

A Montevideu U Uruguai) hi ha la Plaça Lluís Companys, amb un monument al nostre President Màrtir.

El 28 d'octubre del 1848. es va inaugurar el primer ferrocarril de la Península, de Barcelona a Mataró. Tenia sis sortides diàries a l'estiu i quatre a l'hivern. Preu dels bitllets: 1ra. classe, dotze rals; 2na. nou rals, 3ra. sis rals.

El públic es dolia de que aquesta tarifa, era massa alta!

Ara, amb la "Renfe", la tarifa - cent anys més tard - és proporcionalment, per l'estil de cara, però el servei ha empitjorat i, talment com si fossin russos, (que els mals exemples sempre tenen imitadors), es vante d'haver estat, "ells" els autors del primer tren peninsular. Ens ho volen fer creure, mitjançant dos segells amb aquestes llegendes: "Centenari del ferrocarril de España 1948", portant, l'un, la figura del "Marquès de Salamanca" i l'altra, "El Viaducto de Pancorbo". -

Crèiem, més ben dit, seguim creient, que havia estat Miquel Badia, el de la línia "Barcelona - Mataró" el primer tren que va funcionar, segons el testimoni del Diari de Barcelona, del dia 8 d'octubre del 1848.

Fins en això, toquen l'ase i palesen mala fe.

Els extrems es toquen .-

I els subratllats, són nostres !

Escasses línies, extretes d'un discurs : ... " Y cualesquiera que sean los erreres en que la imperfección humana puede incurrir, defectos inevitables los tiene la propia Iglesia que es divina y continúa su labor eterna, a pesar de las impurezas de los hombres, gracias a su Unidad."

....." el caos surge, precisament, de algunos que teníamos por bien nacidos.... "

.... " solíamos llamar bien nacidos, cuando en realidad les correspondia la denominación absolutamente contraria..... "

" vosotros, que sois tan españoles como yo, sabeis que yo amo a Cataluña, como vosotros la amais..... " " nosotros sostenemos una Iglesia..... "

Aquest tipus d'oratòria, inflamatori, de tipus comunistoide, és hispano-franquista ; no és del Fidel Castro, sinó de l'Acedo Colunga, governador espanyol de Barcelona.

(Retalls d'un discurs, pronunciat el mes de juny passat, a Igualada).

En es compromet a pagar la quantitat anual / mensual, de \$ pessos colombians, com a contribució d'ajut a COMUNITAT CATALANA DE COLOMBIA,

- Finalitat Patriòtica
- Finalitat social
- Finalitat cultural.

(Aasenvaleu, si us plau, el que millor us escaigui).

Comunitat Catalana de Colòmbia. Ap. nacional # 14.81. Bogotà. -

" ON HI HAGI UN CATALA, ALLA S'HA DE SENTIR LA PRESENCIA DE CATALUNYA". -

Lluís Companys.

Regla 4 - Ortografia de la L doble (L.L) (continuació)

radicel.la; rebel.lar-se; refocil.lar, repel.lir; revel.lir.
 saltarel.la; salvatel.la; satèl.lit; sibil.la; sigil.lar; síl.laba; sil.lepsi;
 sil.logisme; sinal.lagmàtic; sol.lícit; sugil.lació.
 tabel.lari; tabel.lió; tal.li; taral.lirot; tarantel.la; tel.lur; til.la; tol.le;
 titil.lar; tonsil.lar; tranquil.litat; trebel.liànica; tunicel.la.
 umbel.la.
 vacil.lar, varicel.la; vel.leitat; verticil.lar; vexil.lari; vil.la; vitel.la;
 xarel.lo; xinell.la; xitxarel.lo.

La L doble es troba també en alguns mots manllevats a l'italià i anglès:
 al.legro; violoncel.lista, al.ligator; lil.liputenc.

Regla 5 - Ortografia de Q

La lletra Q porta sempre una U al seu darrera i aquesta U és muda quan després d'ella ve una E o una I .

Exemples: quèixa, quedar, querella, queviures, quiet, quietud, quimera, quintana, etc.

Per tal que la U soni després de la Q , davant E o I , cal assenyalar-la amb un signe de dièresi (")

Exemples: quèstió, quèrna, quèstionar, freqüent, obliquitat, etc.

La Q és usada, generalment, davant U seguida d'una altra vocal. Exemples:
 quatre; quaranta; quadra; quadern; quan; queixós, quiet; quilla; quocient; etc.
 S'exceptuen: acuitat; conspícua; conspícuitat, cua, (i els seus derivats) evacuar;
 innòcua, innocuïtat; ipecacuana; perspícua; perspícuitat; promiscua; promiscuar;
 promiscuïtat; vàcua ; vacuïtat.

Regla 6 - Accents i Accentuació .

En català hi ha dos accents: un que va d'esquerra a dreta, que s'anomena accent greu (`), i un altra que va de dreta a esquerra, que s'anomena accent agut (´).

Els accents es col·loquen sempre sobre les vocals.

La vocal A quan hagi d'accentuar-se portarà sempre, i sense excepció, l'accent greu: à .

La I i la U quan s'hagin d'accentuar portaran sempre, i sense excepció, l'accent agut: í , ú .

La E i la O poden portar un dels dos accents, agut o greu: é , è , ó , ò .

Exemples de la à : gramàtica, mà, àrid, capità.

Exemples de la è : pel, tèrbol, pèrdia, superflua.

Exemples de la é : és, progrés, aniré, traduiré.

Exemples de la í : sí, camí, física, anímic.

Exemples de la ó : canó, minyó, fórmula.

Exemples de la `ò : còmic, pròleg, despòtic, entomòleg.

Exemples de la ´ú : ús, refús, escrípol, fúnebre.

Han de portar accent:

a) Tots els mots polisíl·labs aguts que terminin en : a, e, i, o, u, as, es, is, os, us, en, in .

Exemples: serà, tindré, mercè, camí, gipó, això, ningú, veuràs, progrés, mercès, paradís, reclòs, seriós, confús, encén, comprèn, Berlín.

En conseqüència: tots els mots aguts que no acaben en una de les dotze esmentades terminacions van sense accent. Així: carrer, fanal, reclam, estimar, joventut, mirall, accent, etc.

(seguirà)